

कृषि तथा पशु विकासमा आधारित सानाकिसान तथा युवा उद्यमशिलता कार्यक्रमको लागि कार्यक्षेत्रगत शर्तहरू

१. पृष्ठभूमि

निजी तथा गैर सरकारी क्षेत्रसँगको साझेदारीको माध्यमबाट कृषि, पशु विकास, रोजगारी, आयआर्जनको अवसर, जलवायु परिवर्तन, सहकारी संस्थाहरूको सबलीकरण तथा स्थानीयस्तरमा कृषि तथा पशुवस्तुको उत्पादनको बजारीकरण लगायतका कार्यक्रमका लागि साझेदारीको माध्यमबाट गाउँका सानाकिसान, महिला तथा युवाहरूको आर्थिक जीवनस्तरमा सुधार गर्ने उद्देश्यले “मेलुङ गाउँपालिकाको साझेदारी कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, २०७९” ले दिएको अधिकार क्षेत्र भित्र रही मेलुङ गाउँपालिका र गैर सरकारी संस्था बीच सालबसाली/बहुवर्षीय रूपमा कृषि तथा पशुविकासमा आधारित सानाकिसान तथा युवा उद्यमशिलता परियोजना सञ्चालन गर्नका लागि यो कार्यविवरण तयार गरिएको छ।

२. मुख्य उद्देश्य

यस परियोजनाको मुख्य उद्देश्य मेलुङ गाउँपालिकाको कृषि तथा पशुविकासको क्षेत्रको दिर्घकालिन उद्देश्यमा योगदान गर्नु रहेको छ। यस परियोजनाले प्रत्यक्ष रूपमा परियोजनामा आवद्ध परिवारहरूलाई कृषि उद्यममा संलग्न गराउने, सानाकिसानहरूको वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि गर्ने, उनीहरूले उत्पादन गरेका कृषि तथा पशुउपजहरूलाई बजारीकरण गर्न सहजीकरण गर्ने लगायत गतिविधिहरू मार्फत परियोजनामा आवद्ध घरधुरीहरूको आयस्तरमा सुधार पुऱ्याउने रहेको छ।

परियोजनाले राखेका निर्दिष्ट उद्देश्यहरू निम्न अनुसार रहेका छन्।

- गरिब तथा बिपन्न परिवारहरू आवद्ध कृषि तथा पशु उद्यमहरूलाई वित्तीय सेवाहरूमा पहुँच तथा बजारसङ्गको सम्बन्ध विकास गरी व्यवसायिक तथा दिगो नाफामूलक उद्यमको रूपमा सुदृढीकरण गर्नु,
- निजी तथा वित्तीय संस्थाहरूले कृषि क्षेत्रमा हाल गर्दै आएको लगानीमा रूपान्तरणकारी वृद्धि गर्नु,
- सानाकिसान तथा आपूर्ति श्रृङ्खलामा आवद्ध आपूर्तिकर्ता, व्यापारी तथा निजी क्षेत्रको पहुँच अभिवृद्धि गर्नु,
- लक्षित आपूर्ति श्रृङ्खलालाई सुदृढ बनाउन सकारात्मक वातावरणको सृजना गर्नु,

प्रस्तावित सालबसाली/बहुवर्षीय योजना मार्फत सञ्चालन गरिने मुख्य क्रियाकलापहरू निम्न अनुसार रहेका छन्। उक्त क्रियाकलापहरू के कति परिमाणमा सञ्चालन गरिने हो, उक्त क्रियाकलापबाट प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष कति परिवारहरू तथा मुल्यश्रृङ्खालाका पात्रहरू लाभान्वित हुने हुन् स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

- कृषि तथा पशुवस्तुको उत्पादनमा आवद्ध सानाकिसानहरू तथा तिनीहरूका सङ्गठनको सामाजिक पुँजी अभिवृद्धि गर्नु,
- बजार मागमा आधारित कृषि तथा पशुउपजहरूको आपूर्ति वृद्धि गर्नु,

- साना किसानहरु सङ्लग्न कृषि तथा पशुवस्तुसङ्ग सम्बन्धित उद्यमलाई नाफामूलक बनाउन मद्दत गर्नु,
- ग्रामीण क्षेत्रमा वित्तीय सेवाको पहुँचमा वृद्धि गर्नु,
- साना किसानहरुको कृषि तथा पशुधन सुरक्षणका लागि वीमामा पहुँच बढाउनु,
- साना किसान तथा आपूर्ति श्रृङ्खलामा आवद्ध व्यक्ति तथा निकायहरुको व्यवसायमा पहुँच अभिवृद्धि गर्नु,
- सानाकिसान संस्थाहरुको व्यवसाय तथा बजारीकरण सीप अभिवृद्धि गर्नु,
- कृषि तथा पशुवस्तुहरुको संकलन, प्रशोधन, भण्डारण तथा बजार विकास सम्बन्धी पूर्वाधारहरुको निर्माण तथा पुनःस्थापना गर्नु,
- सानाकिसानहरुले उत्पादन गरेका कृषि तथा पशुवस्तुहरुको मूल्य अभिवृद्धिका लागि प्राविधिक सहयोग तथा सहजीकरण गर्नु,
- लक्षित कृषि तथा पशुवस्तुहरुको उत्पादन, संकलन, प्रशोधन तथा बजार विकास सम्बन्धी कार्यमा सरोकारवालाहरुको संलग्नता अभिवृद्धि गर्नु,
- कृषि तथा पशुपालनमा स्थानीय सरकारको योजना, कार्यान्वयन र अनुगमन क्षमता अभिवृद्धि गर्नु।

३. परियोजना कार्यान्वयन प्रवन्ध

प्रस्तावक संस्थाले परियोजना कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रिया स्पष्ट रूपमा उल्लेख गर्नुपर्दछ। परियोजनाले प्रस्तावित घरपरिवारहरुलाई समेट्ने, उनीहरुलाई परियोजनाबाट लाभान्वित गराउने लगायतका विषय कार्यान्वयन अवधारणाको प्रक्रिया उल्लेख गर्नुपर्नेछ। संयुक्त उपक्रममा प्रस्ताव पेश गर्नेको हकमा भने सबै पक्षको जिम्मेवारी तथा भूमिका स्पष्ट रूपमा उल्लेख गर्नुपर्नेछ। यसका साथै परियोजना व्यवस्थापन प्रक्रिया तथा समन्वय गर्ने निकायहरु तथा ती निकायहरुको जिम्मेवारी तथा भूमिका पनि खुलाउनुपर्नेछ।

४. आवश्यक जनशक्ति

यस परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक मानव स्रोत तथा कर्मचारी संख्या (पूर्णकालिन र अल्पकालिन), उनीहरुको व्यवस्थापन तथा परिचालन प्रक्रियाबारे स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्नेछ।

५. प्रस्तावित कार्यक्षेत्र र लाभान्वित परिवार

यस परियोजना मेलुङ गाउँपालिकाका ७ वटा वडाहरुमा सञ्चालन गरिने छ । यस परियोजनाले अधिकाधिक घरधुरीहरु समेट्ने छ। यस बाहेक परियोजनाले बेरोजगार, महिला, दलित तथा युवाहरुलाई लक्षित कार्यक्रम मार्फत समेट्नेछ।

६. परियोजना अवधि

यस परियोजनाको समयावधि ४ वर्षको हुनेछ।

७. परियोजनाको कुल लागत

प्रस्तावित सालबसाली/बहुवर्षीय परियोजनाका लागि यस गाउँपालिकाको कुल लागत ४,००,००,०००।०० (अक्षरेपी रु चार करोड मात्र) हुनेछ। यस बाहेक प्रस्तावक संस्थाले लागत साझेदारी मार्फत प्रस्ताव गर्ने रकम समेत खुलाउनुपर्ने छ।

८. अपेक्षित परिणाम

यस परियोजनाले लक्षित सानाकिसानहरुको जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउनुका साथै निम्न विषय क्षेत्रमा परिमाणात्मक तथा गुणात्मक सुधार ल्याएको हुनुपर्नेछ।

- सामाजिक पूँजीको अभिवृद्धि,
- कृषि तथा पशुवस्तुको उत्पादन, उत्पादकत्व अभिवृद्धि,
- कृषि तथा पशुवस्तुको मुल्य श्रृंखला सम्बन्धी उद्यमशिलता विकास,
- कृषि तथा पशु उद्यमीहरुको वित्तिय सेवामा पहुँच अभिवृद्धि,
- कृषि तथा पशुवस्तुको विषयगत क्षेत्रको विकास,
- कृषि तथा पशुवस्तुको आन्तरिक/बाह्य बजारमा बिक्री वितरणमा वृद्धि